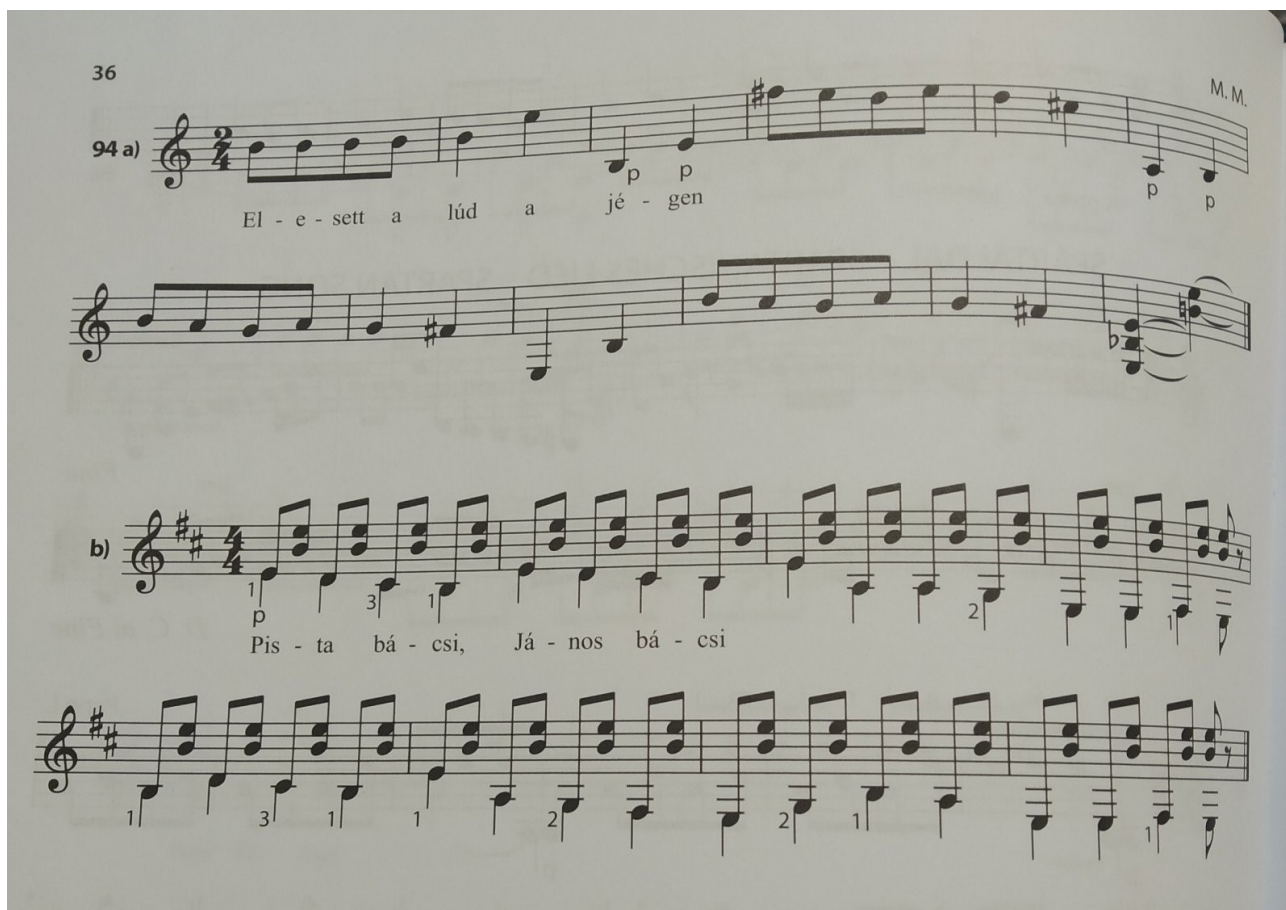

KOZMA ISTVÁN
AJÁNLÓ
NAGY ERZSÉBET ÉS MOSÓCZI MIKLÓS GITÁRISKOLÁJÁNAK
MEGÚJULT I., II., III. ÉS V. KÖTETÉHEZ

1980-ban vehették kézbe először a klasszikus gitárt választó hangszertanulók, valamint tanáraik Nagy Erzsébet és Mosóczi Miklós Gitáriskolájának I. kötetét. A folyamatosan bővülő sorozat utolsó, V. kötete 1987-ben látott napvilágot. Az azóta eltelt évtizedekben az alapfokú hangszeres oktatás egyik meghatározó gitáriskolájaként folyamatos és töretlen népszerűségnek örvend a kollégák körében leginkább “NAGYMÓSÓCZI”-ként emlegetett munka. A zeneoktatás megváltozott körülményeiből fakadó megváltozott igények, az alapvető nevelési célkitűzések megtartása mellett elkerülhetetlenné tették a kötetek megújulását. Ezt felismerve a szerzők 2018 márciusában munkához láttak. Ennek eredményeként 2018., 2019. és 2020. tavaszán már a megújult első, második és harmadik kötetet vehették kézbe a tanulók és oktatók. A legfontosabb előremutató változásokat az alábbiakban összegezem:

I. kötet:

A kötet módszertani felépítése nem változott, viszont jelentősen kibővült a könnyű kétszólamú anyag az üres húros kísérettel ellátott népdaloktól, a régi változatban is szereplő reneszánsztól a klasszikus stílusig. Jelentős és örömdetes repertoárnövekedést tapasztalunk. Külön felhívom a figyelmet arra a játékmódra, melyben az alsó szólamban hüvelykujjal játszott dallamhoz közép, mutató, esetleg gyűrűs ujjal megszólaltatott üres húros kíséret társul. Emellett bővítetten helyet kaptak XX. századi magyar szerzők (például Papp Lajos, Szokolay Sándor) népdalfeldolgozásai és könnyű, nem utolsó sorban könnyen emészthető kis előadási darabjai is. Például Papp: Kis harang, nagy harang, Szokolay: Búsuló. A kötet utolsó darabjainak nehézségi szintje már átfedésben van a II. kötet darabjaival, sőt van amelyik abból került ide, a kötet tehát magasabb évfolyamokban is használható. (Ez az átjárhatóság a Gitáriskola minden kötetére igaz. Például az V. kötet technikai gyakorlat-gyűjteményében az alacsonyabb évfolyamok növendékeinek is találunk játszani valót.) Az első kötet végén található kamarazenei részben a megnövekedett számú duók mellett immár könnyű triókat is találunk.

II. kötet:

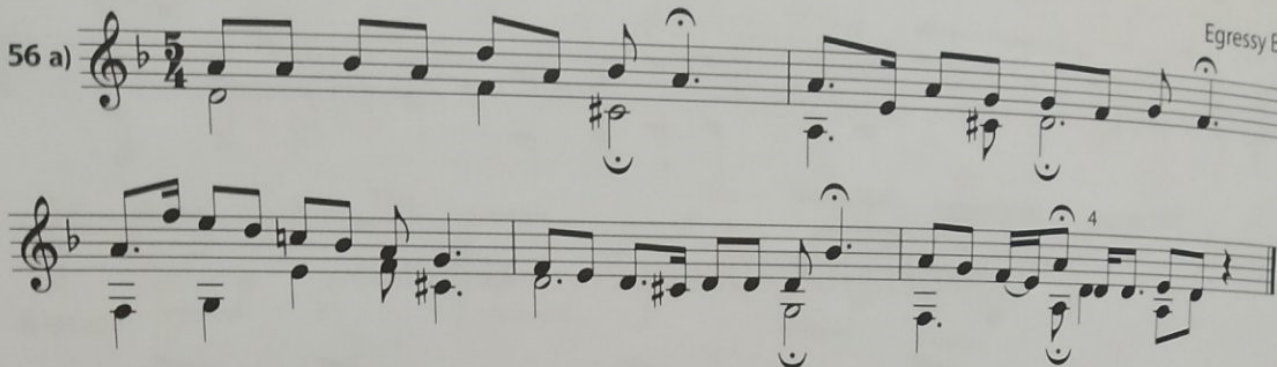
A megszokott, bevált és régóta tanított, leginkább reneszánsz és klasszikus stílusú darabok száma is bővült. A másik fő újdonság, hogy a kötetbe régi, értékes magyar zenei anyag is került. Bornemissza Péter és Pálóczi Horváth Ádám virágénekei mellett helyet kapott például Egressy Béni népies műdala Petőfi Sándor gyönyörű *Ereszkedik le a felhő* című versére, de megtalálhatók a kötetben Arany János saját dallamai és gyűjtései is. A gitáron játszható (és hozzá énekelhető!) alapvetően kétszólamú, de legfeljebb három hangú akkordot tartalmazó feldolgozások Nagy Erzsébet és Mosóczi Miklós munkái. A kötetbe került még újdonságként öt ismert magyar karácsonyi népének, Mosóczi Miklós feldolgozásában. A hangszerjáték fejlesztését szolgáló technikai gyakorlatok és skálák, artikulációs gyakorlatok, valamint a magasabb fekvésekben eligazodást segítő „Hangkeresők” szinte változatlan formában megmaradtak. A II. kötet legvégén szintén megtalálható kamarazenei részből kimaradtak a furulya/fuvola-gitár duók. Helyükre két Bartók Béla-mű kétgitáros változata került: *Ne menj el*, és *a Kánon*. A megújult I. és III. kötetek borítójának felső szélén az „ÚJ KIADÁS” felirat látható.

A második kötet esetében a „Bővített, átdolgozott kiadás” bejegyzés keresendő.

RÉGI MAGYAR DALLAMOK ALTE UNGARISCHE MELODIEN – EARLY HUNGARIAN MELODIES

(arr. by M. Mosóczy)

Ereszkedik le a felhő

1. Ereszkedik le a felhő,
Hull a fára őszi eső,
Hull a fának a levele,
Mégis szól a fülemile.

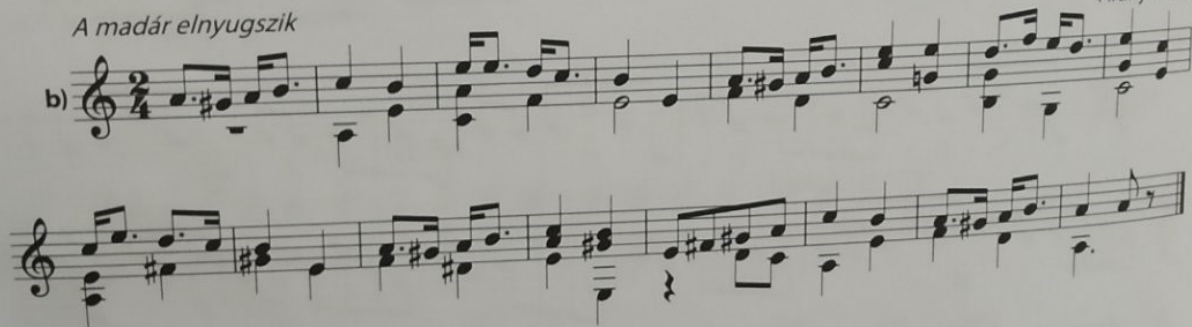
2. Az óra jó későre jár.
Barna kislyány, alszol-e már?
Hallod-e a fülemilét,
Fülemile bús énekét?

3. Záporosó csak úgy szakad,
Fülemile csak dalolgat.
Aki bús dalát hallgatja
Megesik a szíve rajta.

4. Barna kislyány, ha nem alszol,
Hallgasd, mit e madár dalol;
E madár az én szerelmem,
Az én elsohajtott lelkem!

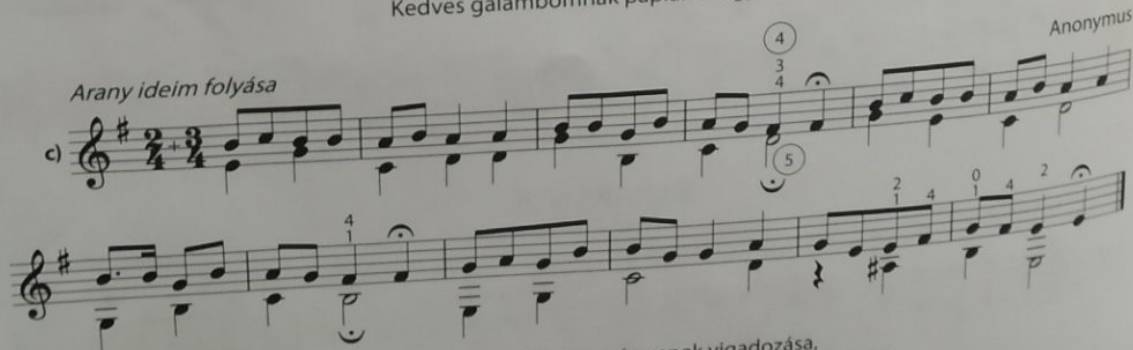
(Petőfi S.)

A madár elnyugszik

A madár elnyugszik zöld fának ágain,
Vad kecske aluszik kőszikla ormain,
De én nem alhatok, éjjel nem nyughatok,
Kedves galambomnak paplanos ágyain.

Arany ideim folyása

Arany ideim folyása, szívemnek vigadozása,
Vasra válék, szomorúra, minden kedvem hajlék búra.
Azért, hogy tőled válásom,
Leszen végső búcsúzásom.

Anonymus

III. kötet:

A harmadik kötet átalakulásában is kifejezetten megtörtént az elmozdulás a szárazabb, elvontabb zenei anyagtól az előadási darabok mennyiségi növekedése és sokszínűsége irányába. Csökkent a skálák és a technika gyakorlatok száma. Cserébe bővült a barokk repertoár például Robert de Visée és Gaspar Sanz táncjátékaival. Helyet kapott egy-egy technikailag könnyebb, de nagyobb lélegzetű klasszikus darab, ami a régi kötetben nem volt. Itt is megjelennek a régi magyar dallamok: virágénekek, a verbunkos muzsika, például Bengráf József „Magyar tánc”-a, vagy a híres Kossuth-nóta Mosóczi Miklós harmonizálásával:

KOSSUTH-NÓTA

Bevezetés – Introduction Mosóczi M.

Kossuth Lajos azt üzenté

ossia

A kötet végén található kamarazenei rész változatlan maradt: reneszánsz és barokk stílusú gitárduók, és furulya/fuvola-gitár duók szerepelnek benne, amelyek azonban más dallamhangszeren is játszhatók gitár kísérettel.

V. kötet:

Ennek a kötetnek a felépítése változott meg a leginkább, ez újult meg leginkább tartalmi és formai szempontból. A kétrészes felépítésből (előadási darabok stílusok szerinti időrendben és technikai gyakorlatok) háromrészessé vált:

- 1.) Különböző stílusú előadási darabok hozzávetőleges nehézségi sorrendben,
- 2.) Etűdök,
- 3.) Technikai gyakorlatok

A legfontosabb újdonságok:

Az előadási darabok gyűjteményében radikálisan csökkent a XX. századi zene mennyisége: Szokolay Sándor Kis szvitje képviseli ezt az időszakot.

Johann Sebastian Bach lantszvitjeinek egyes tételei mellé bekerült a BWV 1002-es h-moll Partita öt tétele.

Különleges újdonság a kötetben három Rameau-Menüett és hét Scarlatti-Szonáta gitár átirata, Mosóczi Miklós munkája.

Kiemelem még az angol reneszánsz-korai barokk megjelenését (ezt John Dowland egy fantáziája és Robert Johnson darabja képviseli), valamint Mauro Giuliani, Händel témára írt variációs művét.

Az előadási darabok gyűjteményét Francisco Tarrega A-dúr szonatinája zárja.

Az etűdöket tartalmazó rész válogatás a legismertebb, leggyakrabban tanított klasszikus és korai romantikus stílusú darabokból. A legkönnyebb darab Napóleon Coste d-moll Etűdje, a technikailag és zeneileg legnagyobb kihívást jelentő mű Fernando Sor gyönyörű op. 6/11-es e-moll Etűdje. Ide kívánczik az a megjegyzés, hogy a Gitáriskola V. kötetének használhatósága nem korlátozódik kizárólag az alapfokra. Bátran meríthetnek belőle játszánivalót a közép-, de még a felsőfokon tanulók is, és ez vonatkozik a méltatlanul elhanyagolt harmadik részre, a technikai gyakorlatok gyűjteményére is. Ebben a klasszikus gitártechnika minden elemére található a tudásszint széles skáláján megfelelő gyakorlat az egyoktávós diatonikus hangsortól a különböző pengetési formákkal megszólaltatott barré-gyakorlatokig.

Szeretettel ajánlom a kedves kollégák figyelmébe a Nagy-Mosóczi Gitáriskola megújult köteteit azzal a megjegyzéssel, hogy a szerzők tájékoztatása szerint a IV. kötet átdolgozott változata is hamarosan meg fog jelenni, így teljessé válik a sorozat megújulása.

ARIA MODERATO

Domenico Scarlatti

23 Moderato (♩. = 40)

*) Valamennyi kötést ki kell pengetni. / Sämtliche Bindungen sind auszuspielen. / All slurs have to be played.

Z. 12 891

*Kozma István gitárművész-tanár,
a Csepeli Fasang Árpád Zeneiskola Gitár Tanszak vezetője